

Sygn. akt IV KK 491/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)
SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek (sprawozdawca)
SSN Włodzimierz Wróbel

Protokolant Danuta Bratkrajc

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Barbary Nowińskiej
w sprawie **S.N.**

skazanego z art. 286 § 1 k.k. i innych

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 6 listopada 2019 r.,

kasacji wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego - na
niekorzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Z.

z dnia 24 kwietnia 2018 r., sygn. akt II K (...)

**uchyla wyrok w zaskarżonej części i sprawę w tym zakresie
przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w
Z..**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Z. z dnia 24 kwietnia 2018 r., sygn. akt II K (...), S.N. został uznany za winnego popełnienia dwóch czynów zakwalifikowanych

z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., przy czym Sąd przyjął, że czynów tych oskarżony dopuścił się w warunkach ciągu przestępstw i za to, na mocy art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., skazał go na karę „10 (dziesięciu) pozbawienia wolności”. Ponadto, na podstawie art. 46 § 1 k.k., Sąd Rejonowy orzekł wobec oskarżonego środek kompensacyjny w postaci obowiązku naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonego.

Wyrok ten nie został zaskarżony przez żadną ze stron procesu i uprawomocnił się w dniu 2 maja 2018 r.

Powyższe orzeczenie w zakresie rozstrzygnięcia o karze pozbawienia wolności zostało zaskarżone kasacją Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego, wniesioną na niekorzyść oskarżonego. W kasacji zarzucono temu orzeczeniu „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego i materialnego, a mianowicie art. 413 § 2 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 37 k.k., polegające na wydaniu wobec S.N. wyroku skazującego za czyn z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., bez orzeczenia wysokości kary, przy jednoczesnym określeniu jej rodzaju w postaci kary pozbawienia wolności, która to kara trwa najkrócej miesiąc, zaś najdłużej 15 lat i wymierza się ją w miesiącach i latach, co uniemożliwia wykonanie wyroku”.

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Z..

Po wniesieniu kasacji w tej sprawie, w dniu 5 marca 2019 r., Sąd Rejonowy w M. wydał wyrok łączny, którym orzekł o połączeniu kary pozbawienia wolności orzeczonej zaskarżonym wyrokiem z karami orzeczonymi w innych wyrokach, uznając jednocześnie, że w sprawie II K (...) została orzeczona kara 10 miesięcy a nie 10 lat pozbawienia wolności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego musiała skutkować częściowym uchyleniem zaskarżonego orzeczenia i przekazaniem sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego jej rozpoznania.

Skarżący trafnie wskazał na rażące naruszenie przepisów prawa karnego materialnego i procesowego przez Sąd Rejonowy w Z..

Nie budzi wątpliwości, że Sąd Rejonowy wymierzając S.N. karę pozbawienia wolności przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. za przypisane mu przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. określił prawidłowo jej rodzaj. Natomiast określając wymiar tej kary ograniczył się jedynie do wskazania słownie i liczbą „10 (dziesięciu) pozbawienia wolności”. Nie stwierdził jednak, czy została wymierzona kara 10 miesięcy, czy też 10 lat pozbawienia wolności.

Z treści art. 37 k.k. wynika, że kara pozbawienia wolności wymieniona w art. 32 pkt 3 k.k. trwa najkrócej miesiąc, najdłużej 15 lat; wymierza się ją w miesiącach i latach. Pominięty (niewpisany) okres wykonania nałożonej kary pozbawienia wolności mógł wynosić zarówno 10 miesięcy, jak również 10 lat. Odnosząc się do przypisanych skazanemu przestępstw z art. 286 § 1 k.k. prawdopodobnym jest przyjęcie, że pominięte oznaczenie czasu trwania kary dotyczyło okresu 10 miesięcy, a nie lat. Niemniej jednak, jak zasadnie wskazano w kasacji, ze względu na przypisanie oskarżonemu działania w warunkach ciągu przestępstw, prawnie dopuszczalne było w tej sprawie wymierzenie kary do 12 lat pozbawienia wolności. Wobec tego brak określenia jednostki czasu (miesiący lub lat) przy wymiarze liczbowym kary pozbawienia wolności powoduje, że nie jest wiadome, jaka kara powinna podlegać wykonaniu. Oceny w zakresie skutków naruszenia art. 413 § 2 pkt 2 k.p.k. w tej sprawie przez Sąd Rejonowy w Z. nie zmienia fakt, że w później wydanym wyroku łącznym Sąd Rejonowy w M. uznał, iż w zaskarżonym kasacją wyroku została wymierzona kara 10 miesięcy pozbawienia wolności (punkt XIII rubrum wyroku łącznego z dnia 5 marca 2019 r., II K [...], k. 20 akt Sądu Najwyższego). Skutki te spełniają wymogi podstaw kasacyjnych, bowiem rażąco narusza prawo funkcjonowanie w obrocie prawnym prawomocnego rozstrzygnięcia co do kary pozbawienia wolności, które nie determinuje w sposób jednoznaczny i niebudzący wątpliwości jej wymiaru. Czasu trwania kary nie można domniemywać, a orzeczenie w tym zakresie musi być precyzyjne.

Zaistniałego błędu nie można postrzegać w kategoriach oczywistej omyłki pisarskiej w rozumieniu art. 105 k.p.k. (por. m.in.: uchwała Sądu Najwyższego

z dnia 28 czerwca 2018 r., I KZP 2/18, OSNKW 2018, z. 8, poz. 54). Nie jest to również błąd, który możliwy byłby do usunięcia w trybie art. 13 § 1 k.k.w., albowiem nie ma tu wątpliwości co do wykonania orzeczenia czy obliczenia kary, lecz jest to błąd bezpośrednio związany ze wskazaniem czasu trwania wymierzonej skazanemu kary. Zaistniała sytuacja nie może jednocześnie być oceniana w kategoriach bezwzględnej przyczyny uchylenia orzeczenia wskazanej w art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k., bowiem, jak słusznie przyjmuje się w orzecznictwie, brak nieodzownego elementu rozstrzygnięcia nie jest równoznaczny ze sprzecznością w treści orzeczenia (por. wyrok SN z dnia 3 marca 2010 r., II KK 18/10, OSNwSK 2010, poz. 468; por. także wyrok SN z dnia 28 sierpnia 2019 r., V KK 602/18).

Zawarty w zaskarżonym wyroku sposób określenia czasu trwania kary pozbawienia wolności sprzeczny jest w sposób oczywisty i rażący z wymogiem zawarcia w wyroku skazującym rozstrzygnięcia co do kary, w rozumieniu art. 413 § 2 pkt 2 k.p.k., które musi być przecież określeniem jasnym i niebudzącym żadnych wątpliwości. Występujące uchybienie miało istotny wpływ na treść wyroku, co skutkuje uchyleniem orzeczenia w zaskarżonej części i przekazaniem sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania.

Mając na uwadze powyższe należało orzec jak w sentencji.